

कक्षा द्वादशी (2022-23)
संस्कृतम् (केन्द्रिकम्, कोड सं 322)

अपठित-अवबोधनम्

रचनात्मक कार्यम्

2. औपचारिकम् अनौपचारिक पत्रम् / प्रार्थनापत्रम् (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिं कृत्वा पूर्णं पत्रं लेखनीयम्)

3. लघुकथा (शब्दसूचीसाहाय्येन रिक्तस्थानपूर्ति-माध्यमेन)/
बार्तालापे एकपक्षपूरणम्

4. हिन्दीभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखितानां वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादः
अनुप्रयुक्त व्याकरणम्

5. सन्धिः-पाठ्यपुस्तके प्रयुक्तपदानां सन्धिविच्छेदः सन्धिकरणं च
स्वरसन्धिः

व्यञ्जनसन्धिः

6. पाठाधारित- समासाः विग्रहाः च-

अव्ययीभाव, द्विगु, द्वन्द्व, तत्पुरुष, कर्मधारय, बहुब्रीहिः

7. प्रत्ययाः (प्रकृति प्रत्यय संयोजनं वियोजनञ्च)

कृत् - तव्यत्, अनीवर, क्त, क्तवत्, शतृ, शानच्, क्तिन्।

तद्धित-मतुप्, इन्, ठक्

स्त्री प्रत्यय-टाप्

8. उपपदविभक्तिप्रयोगः (पाठ्यपुस्तकाधारितम्)

(i) पठितावबोधनम्

परीक्षायै निर्धारिताः पाठाः

प्रथमः पाठः अनुशासनम्

तृतीयः पाठः मातुराज्ञा गरीयसी

चतुर्थः पाठः प्रजानुरञ्जको नृपः

पञ्चमः पाठः दौवारिकस्य निष्ठा

षष्ठः पाठः--- सूक्तिसौरभम्

प्रश्नोत्तराणि, भावार्थे रिक्तस्थानपूर्तिः / प्रदत्ते भावार्थत्रये

शुद्धभावार्थचयनम्, अन्वयेषु रिक्तस्थानपूर्तिः,

प्रदत्तवाक्यांशानां सार्थकं संयोजनम्

प्रदत्तपंक्तिषु प्रसंगानुसारं पदानाम् अर्थलेखनम्

(ii) संस्कृत साहित्येतिहासस्य सामान्य परिचयः

*भास्वती पाठ्यपुस्तकस्थ पाठानां संदर्भ ग्रन्थाः रचयितारः, तेषां रचना च।

*महाकाव्यम्, गद्यकाव्यम् चम्पूकाव्यम् च

*नाट्यतत्वानां मुख्य विशेषतानां परिचयः

पुनरावृत्तिः

मध्यावधिः परीक्षा

पाठ्यक्रमः सितंबरमासपर्यन्तं परिपूर्णः कारणीयः

अपठित-अवबोधनम्

रचनात्मक कार्यम्

2. औपचारिकम् अनौपचारिक पत्रम् / प्रार्थनापत्रम् (मञ्जूषायाः सहायतया रिक्तस्थानपूर्तिं कृत्वा पूर्णं पत्रं लेखनीयम्)

3. लघुकथा (शब्दसूचीसाहाय्येन रिक्तस्थानपूर्ति-माध्यमेन)/

बार्तालापे एकपक्षपूरणम्

4. हिन्दीभाषया आङ्ग्लभाषया वा लिखितानां वाक्यानां संस्कृतभाषया अनुवादः

अनुप्रयुक्त व्याकरणम्

5. सन्धिः-पाठ्यपुस्तके प्रयुक्तपदानां सन्धिविच्छेदः सन्धिकरणं च

विसर्गसन्धिः

6 पाठाधारित- समासाः विग्रहाः च-

अव्ययीभाव, द्विगु, द्वन्द्व, तत्पुरुष, कर्मधारय, बहुब्रीहिः

7. प्रत्ययाः (प्रकृति प्रत्यय संयोजनं वियोजनञ्च)

तद्धित-मतुप्,इन्,ठक्,त्व,तल् च

स्त्री प्रत्यय-टाप्,डीप्

8. उपपदविभक्तिप्रयोगः(पाठ्यपुस्तकाधारितम्)

(i) पठितावबोधनम्

परीक्षायै निर्धारिताः पाठाः

सप्तमः पाठः- नैकेनापि समं गता वसुमती

नवमः पाठः मदालसा

एकादशः पाठः- कार्याकार्य- व्यवस्थितिः

प्रश्नोत्तराणि, भावार्थे रिक्तस्थानपूर्तिः / प्रदत्ते भावार्थत्रये

शुद्धभावार्थचयनम्, अन्वयेषु रिक्तस्थानपूर्तिः,

प्रदत्तवाक्यांशानां सार्थकं संयोजनम्

प्रदत्तपंक्तिषु प्रसंगानुसारं पदानाम् अर्थलेखनम्

(ii) संस्कृत साहित्येतिहासस्य सामान्य परिचयः

* भास्वती पाठ्यपुस्तकस्थ पाठानान संदर्भ ग्रन्थाः रचयितारः, तेषां रचना च।

* महाकाव्यम्, गद्यकाव्यम् चम्पूकाव्यम् च

* नाट्यतत्वानां मुख्य विशेषतानां परिचयः

पुनरावृत्तिः

पाठ्यक्रमः 15 दिसम्बरमासपर्यन्तं परिपूर्णः कारणीयः

वार्षिकी परीक्षा

नोट-(*पाठ्यक्रम का यह विभाजन मात्र पढ़ाने के लिए है। वार्षिक परीक्षा में पूरा सिलेबस आएगा।

* विस्तृत जानकारी के लिए सीबीएसई की साइट पर जाकर पाठ्यक्रम देखें।)